24.2.2026

Hallintovaliokunnalle

Selvitys hallituksen esityksestä eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 124/2025 vp) valiokunnan esittämistä kysymyksistä

Hallintovaliokunta on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lisäselvitystä seuraavista kysymyksistä:

1) **Sähköisen osoitetiedon valinnaisuus Suomi.fi-viestit -tilin avaamisen yhteydessä**

Hallintovaliokunnan mukaan hallituksen esityksen perustelujen mukaan merkittävä muutos nykytilaan on se, että yrityksiltä, yhteisöiltä ja luonnollisilta henkilöiltä ei enää edellytettäisi sähköpostiosoitteen antamista Suomi.fi -viestien käyttöönoton yhteydessä. Mitkä ovat keskeisimmät perusteet sille, että sähköpostiosoitteen antamista ei jatkossa edellytetä? Jos sähköpostiosoitteen antaminen asetettaisiin tilin avaamisen edellytykseksi, miten ehdotettua sääntelyä tulisi muuttaa ja mitkä olisivat näin muutetun esityksen vaikutukset? Voitaisiinko sähköpostiosoitteen sijasta edellyttää muun yhteystiedon, kuten puhelinnumeron antamista tilin avaamisen yhteydessä?

Valtiovarainministeriö toteaa, että ehdotetun sääntelyn yksi keskeisimmistä tavoitteista ja muutoksista on, että sähköinen tiedoksianto viestinvälityspalveluun eli Suomi.fi-viestit -palveluun olisi mahdollinen ilman tiedoksiannon vastaanottajan erillistä suostumusta. Tällä hetkellä sähköisten tiedoksiantojen ja muiden viranomaisviestien lähettäminen Suomi.fi-viestit -palveluun on mahdollista vain henkilön nimenomaisella suostumuksella ja edellyttäen, että henkilö on antanut viestinvälityspalveluun sähköpostiosoitteensa ilmoitusten lähettämistä varten.

Ehdotetun sääntelyn mukaisesti sähköisten tiedoksiantojen toimittaminen viestinvälityspalvelutilille olisi jatkossa kytketty siihen, että luonnollisella täysi-ikäisellä henkilöllä on avattuna viestinvälityspalvelutili, jonka avaaminen perustuu julkisen hallinnon palvelussa vahvan sähköisen tunnistuspalvelun käyttöön nimenomaisen ja aktiivisen suostumuksen sijaan. Jos sähköisen osoitteen, kuten sähköpostiosoitteen tai puhelinnumeron, antaminen asetettaisiin tilin avaamisen edellytykseksi, henkilöllä olisi oltava mahdollisuus olla ilmoittamatta sähköistä osoitettaan ja ohittaa siten tilin avaaminen, koska henkilön on voitava käyttää julkisia sähköisiä asiointipalveluita vahvasti tunnistautuneena ilman, että hänen edellytetään antavan sähköinen osoite tunnistautumisen yhteydessä.

Valtiovarainministeriö
Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 28, 00023 Valtioneuvosto

puh. 0295 16001 (vaihde)
kirjaamo.vm@gov.fi
www.vm.fi
Y-tunnus 0245439-9

Finansministeriet
Snellmansgatan 1 A, Helsingfors
PB 28, 00023 Statsrådet

tfn 0295 16001 (växel)
registratorskontoret.fm@gov.fi
www.finansministeriet.fi
FO-nummer 0245439-9

Jos sähköisen osoitteen, kuten sähköpostiosoitteen tai puhelinnumeron, antaminen olisi pakollista tilin avaamiseksi, sääntelyä pitäisi muuttaa siten, että henkilön olisi ilmoitettava ennen tilin avaamista sähköinen osoitetieto, kuten sähköpostiosoite tai puhelinnumero. Tiliä ei näin ollen avattaisi, mikäli henkilö ei ilmoittaisi sähköistä osoitettaan ja henkilöllä olisi siten mahdollisuus tosiasiassa kieltäytyä viestinvälityspalvelutilin avaamisesta. Tämä vuorostaan tarkoittaisi, että sääntely tilin avaamisesta perustuisi tosiasiassa nykytilaa vastaavasti henkilön nimenomaiseen suostumukseen silloinkin, kun henkilö muutoin asioi sähköisesti. Jos esitystä muutettaisiin tällä tavoin, esityksen tavoitteena oleva viranomaisaloitteinen tilin avaaminen ja siten sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuus ei toteutuisi. Tällöin myös muutoksella tavoitellut säästöt jäisivät todennäköisesti toteutumatta täysimääräisesti.

2) Tekstiviestiherätteen lähettäminen

Hallintovaliokunta kysyy, voitaisiinko ehdotettua sääntelyä muuttaa niin, että avatusta viestinvälityspalvelutilistä lähtisi asiakkaalle aina ilmoitus tekstiviestitse, jos henkilön puhelinnumero on tiedossa? Mitä tämä teknisesti edellyttäisi ja syntyisikö siitä kustannuksia?

Valtiovarainministeriö toteaa, että ehdotettu sääntely sekä asiointilain että tukipalvelulain osalta sinänsä mahdollistaa tekstiviestiherätteiden (SMS) käytön. Mahdollisuus tekstiviestiherätteen hyödyntämiseen on huomioitu tukipalvelulain 8 b § ja asiointilain 19 a § perusteluteksteissä. Tekstiviestiherätteen toteuttaminen Suomi.fi-viesteihin edellyttäisi kuitenkin erillistä rahoitusta. Rahoitusta olisi osoitettava Digi- ja väestötietovirastolle sekä SMS-toiminnallisuuden kehittämiseen että tekstiviestien toimittamiseen, mikä edellyttäisi sitoutumista vuosittaiseen jatkuvaan määrärahaan valtion talousarviossa.

Keskitetyn SMS-herätetoiminnallisuuden kehittämistä Suomi.fi-viesteihin on arvioitu lainsäädännön valmisteluvaiheen aikana, mutta sitä ei ole nähty kustannustehokkaana ratkaisuna herätteiden toimittamiseen huomioiden, että Suomi.fi-viesteihin on jo rakennettu useita erillisiä ja kustannusneutraaleja herätemekanismeja. SMS-herätteen lähetystä ei voisi myöskään rajata vain tietylle ryhmälle (esim. ikäihmiset, joilla ei älypuhelinta) vaan sama mahdollisuus olisi tällöin kaikilla. Sähköpostiherätteen lisäksi käytössä on mobiilisovelluksesta toimitettava push-ilmoitus, joka luonteeltaan vastaa pitkälti SMS-herätettä mobiilisovelluksen käyttäjille. Mobiilisovelluksen hyödyntämiseen kannustetaan paitsi kyseisen lisäherätemekanismin myös sen vuoksi, että sovelluskaupasta ladatun sovelluksen kautta viestin lukemista voi pitää turvallisempana suhteessa verkkoselaimen käyttämiseen, jonka kautta käyttäjä voi ikävimmässä tapauksessa päätyä viranomaisen verkkosivua muistuttaville huijaus- ja kalastelusivustoille.

Lisäksi Digi- ja väestötietovirasto on ottanut käyttöön Suomi.fi-tunnistuksen yhteydessä menettelyn, jossa käyttäjälle näytetään Suomi.fi-tunnistustapahtuman

yhteydessä muistutus, mikäli hänellä on uusia avaamattomia Suomi.fi-viestejä. Suomi.fi-tunnistuksen yhteydessä avautuva näkymä on keskeinen viestintäkanava niille kansalaisille, jotka käyttävät sähköisiä viranomaispalveluja ja jotka esityksen mukaan jatkossa vastaanottaisivat tiedoksiannot ensisijaisesti sähköisesti. Tämä jo käyttöönotettu menettely tarjoaa kustannusneutraalin ja tehokkaan tavan vahvistaa sähköisen tiedoksiantomenettelyn toimivuutta. Lisäksi avaamattomista viesteistä voidaan muistuttaa käyttäjää jäljempänä todetusti sähköpostitse. On myös tunnistettu, että SMS-herätteeseen ei ole mahdollista sisällyttää yhtä kattavaa informaatiota kuin sähköpostiherätteeseen.

Digi- ja väestötietovirasto on lainsäädännön valmisteluvaiheen yhteydessä arvioinut SMS-herätteiden käyttöönoton alustavaa kustannusarviota. DVV:n kustannusarvion mukaan toiminnallisuuden kehittämiskustannukset olisivat noin 0,4 miljoonaa euroa ja sen toteuttamiseen olisi varattava useampi kalenterikuukausi. Toteutuksen osalta on siis syytä huomioida, että SMS-toiminnallisuuden kehittäminen viivästyttäisi myös kaupallisia digipostipalveluita koskevan laajennuksen suunniteltua aikataulua, sillä muutokset kohdentuisivat samaan Suomi.fi-viestejä koskevaan sovelluskantaan.

Merkittävin kustannusvaikutus muodostuisi lähetettävistä SMS-viesteistä, jonka toimittamisen yksikkökustannus DVV:n käyttämän pilvipalveluratkaisun yhteydessä on vuoden 2024 kustannustietojen mukaan ollut 0,092 euroa tekstiviestiä kohden. On perusteltua olettaa, että mikäli SMS-herätettä tarjottaisiin herätemekanismina, laaja enemmistö Suomi.fi-viestien käyttäjistä valitsisi hyödyntää tekstiviestejä heräteviestikanavana, mikä tarkoittaisi kymmenien miljoonien tekstiviestien toimittamista vuositasolla. Nykytilanteessa Suomi.fi-viestejä toimitetaan vuosittain noin 30 miljoonaa kappaletta ja määrän ennakoidaan kasvavan tulevina vuosina merkittävästi sekä kansalaiskäytön että viranomaiskäytön laajentuessa. Tulevaisuudessa ensisijaisesti sähköisen viranomaispostin myötä Suomi.fi-viestejä saatetaan toimittaa vuodessa noin 50 miljoonaa kappaletta, joista tekstiviestiherätteen toimittaminen tarkoittaisi noin 3–4 miljoonan euron vuotuista kustannusta olettaen, että SMS-heräte vakiintuu kansalaiskäyttöön käytetyimmäksi herätekanavaksi. Valtiovarainministeriö katsoo, että valtion talousarviossa SMS-herätteen toimittamiseksi olisi edellä mainituista lähtökohdista käsin osoitettava 4 miljoonan euron vuotuinen määrärahavaraus valtion talousarviossa.

Vaihtoehtoisena toteutustapana valmistelun yhteydessä tunnistettu SMS-herätteen lähettäminen avaamattomasta Suomi.fi-viestistä. Toteutustavan arvioinnissa on syytä tunnistaa, että nykyinen Suomi.fi-viestien toimintalogiikka ei välttämättä edellytä viestin avaamista Suomi.fi-viesteissä. Niissä tapauksissa, joissa tiedoksi annettava asiakirja on luettavissa viranomaisen omasta asiointipalvelusta, Suomi.fi-viestien käyttäjä saa heräteviestin Suomi.fi-viestit-tilille sekä ilmoittamaansa sähköpostiosoitteeseen. Tällöin käyttäjä voi siirtyä sähköpostiherätteen saatuaan suoraan viranomaisen palveluun lukemaan

tiedoksiannon ilman, että Suomi.fi-viesteihin saapunut viesti täytyy erikseen käydä avaamassa. Käytännössä sähköpostiherätteessä on riittävä tieto siitä, missä palvelussa tiedoksianto on luettavissa, eikä käyttäjän tarvitse käydä tarpeettomasti Suomi-fi-viestit-tilillään. Valtaosa Suomi.fi-viestien käyttäjistä saa säännöllisesti ainoastaan kyseisiä viestejä, jotka on mahdollista jättää avaamatta. Avaamaton Suomi.fi-viesti ei siis siten tosiasiallisesti välttämättä tarkoita, ettei tiedoksianto olisi tavoittanut asiakasta. Voidaan arvioida, että jatkossakin noin neljännes lähetettävistä Suomi.fi-viesteistä voi jäädä jatkossakin avaamatta. Avaamattomasta Suomi.fi-viestistä SMS-herätteellä muistuttamiseen olisi valtion talousarviossa osoitettava vähintään 1 miljoonan euron vuotuinen määrärahavaraus valtion talousarviossa.

Jo nykyisellään avaamattomasta Suomi.fi-viestistä muistutetaan sähköpostitse, joka ei kasvata julkisen talouden menoja tekstiviestiherätteen tapaan. Viranomaisilla on myös mahdollisuus tarvittaessa käyttää sähköisen tiedoksiannon rinnalla muita tiedoksiantotapoja, kuten paperipostia tai viranomaisen itse käyttöön ottamaa tekstiviestimuistutusta, eikä esitetty sääntely rajoita tätä jatkossakaan. Viranomaisella on myös mahdollisuus saada tieto siitä, onko sähköisesti toimitettu viesti mennyt perille ja onko se avattu, mikä tarjoaa viranomaiselle mahdollisuuden arvioida tiedoksiantotapaa, ja tarvittaessa toimittaa tiedoksianto esimerkiksi postitse. Ehdotettu sääntely mahdollistaa jatkossakin sen, että viestin lähettävä organisaatio voi tarvittaessa toteuttaa tekstiviestin lähetyksen tarpeellisiksi katsomiinsa asiointitilanteisiin. Esimerkiksi useissa hyvinvointialueiden palveluissa tekstiviestit ovat jo nykyisellään käytössä. Digi- ja väestötietoviraston ylläpitämästä väestötietojärjestelmästä ei ole saatavilla tarvittavia puhelinnumeroita, vaan ne tulisi tallentaa uutena tietona Suomi.fi-viesteihin.

Laaja-alaiseen tekstiviestiherätteiden käyttöön liittyen valtiovarainministeriö myös huomioi, että erilaiset huijaus- ja kalasteluviestit tekstiviestikanavaa pitkin ovat voimakkaasti yleistyneet viime vuosina. Tekstiviestiherätteen käyttöönotto Suomi.fi-viestien yhteydessä voisi olla omiaan kasvattamaan viranomaisen nimissä lähetettävien huijaus- ja kalasteluviestien määrää tekstiviestinkanavaa hyödyntäen.

Valtiovarainministeriö muistuttaa, että edellä esitettyjä lisäkustannuksia ei voida kattaa esityksellä saavutettavilla säästöillä, sillä säästöt on jo budjetoitu osaksi valtionhallinnon virastojen ja laitosten toimintamenosäästöjä julkisen talouden suunnitelmassa.

3) Miten muutoin varmistetaan, ettei henkilö ota tiliä käyttöön vahingossa, vaikka tarkoitus olisi jatkaa paperiasiointia?

Valtiovarainministeriö toteaa, että esityksen mukaan Suomi.fi-viestit-tiliä ei avattaisi käyttäjän sitä huomaamatta. Tilin avaaminen tapahtuisi aina Suomi.fi-tunnistustapahtuman yhteydessä ja edellyttäisi käyttäjältä aktiivisia toimia

(sähköisen osoitteen antaminen tai ilmoitus siitä, ettei anna sähköistä osoitetta sekä palvelun käyttöehtojen lukeminen). Aktiivisten toimenpiteiden edellyttämisellä varmistettaisiin, ettei tilin avaaminen tapahtuisi käyttäjän tietämättä tai vahingossa. Tilin käyttöönoton yhteydessä käyttäjää informoitaisiin tilin avaamisen vaikutuksista, ja käyttäjä voisi halutessaan sulkea tilin välittömästi käytöstä. Käyttäjälle myös toimitettaisiin tilin avaamisen jälkeen Suomi.fi-viesti ja tästä sähköpostiin toimitettava heräte, jossa kerrotaan palvelusta ja sen merkityksestä.

Myöskään tilin käytöstä poistamisen jälkeen, kun esitetty määräaika tilin uudelleenaktivoimiseksi on umpeutunut, tiliä ei aktivoitaisi automaattisesti tai käyttäjän tietämättä. Tilin sulkemista ei tarvitsisi muistaa erikseen tehdä tai kalenteroida sen tekemistä määräajan päätyttyä, vaan tilin aktivoimisen prosessi käynnistyisi vasta Suomi.fi-tunnistustapahtuman yhteydessä.

Digi- ja väestötietovirasto on kehittänyt Suomi.fi-viestit-tilin avaamiseen liittyvää käyttäjäpolkua palvelumuotoilun keinoin. Kehitystyössä on osallistettu eri kohderyhmiä käyttäjäpolun testaamiseen, millä pyritään varmistamaan menettelyiden ja ohjeiden ymmärrettävyys ja selkeys. Käyttäjäpolun lisäksi myös käytettyä sanastoa ja kielellistä selkeyttä on testattu kohderyhmiä osallistaen.

Myös Suomi.fi-viestit-tilin sulkemiseen julkaistaan ohjeistus, joka on saatavilla useilla eri saavutettavilla formaateilla (video-ohjeet, teksti ja kuva). Suomi.fi-viesteihin liittyvää neuvontaa on myös tarvittaessa saatavilla Digi- ja väestötietoviraston asiakaspalvelusta, jonka resursointia vahvistetaan ensisijaisuuden voimaanastumisen yhteydessä osana Digi- ja väestötietoviraston toimeenpanohanketta.

4) Tiedoksiannon toteutumisesta varmistuminen

Hallintovaliokunta kysyy, miten ylipäänsä voidaan varmistaa, että hallinnon asiakkaat saavat jatkossa mahdollisimman kattavasti tiedon tiedoksi annettavasti asiakirjasta tai muusta viestistä kaikissa tilanteissa riippumatta siitä, minkä viranomaisen palvelusta on kyse? Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa erityistä huolta on herättänyt se, saako asiakas aina välttämättömän tiedon esimerkiksi hänen terveyteensä liittyvässä asiassa. Erityinen huoli liittyy esimerkiksi ikääntyneisiin henkilöihin, joiden toimintakyky on alentunut tai muuttuu palvelun käyttöönoton jälkeen. Miten asiakkaan oikeusturva varmistetaan?

Valtiovarainministeriö toteaa, että hallinnon asiakkaiden mahdollisimman kattava tiedonsaanti viranomaisten tiedoksiannoista on pyritty varmistamaan hallituksen esityksessä ja valtiovarainministeriön ja oikeusministeriön hallintovaliokunnalle toimittamassa kirjallisessa vastineessa ehdotetulla ilmoitussääntelyllä, jonka mukaisesti tiedoksiannon vastaanottaja saa lähtökohtaisesti erillisen ilmoituksen (herätteen) ilmoittamaansa sähköiseen osoitteeseen tiedoksi annettavasta asiakirjasta. Ilmoitussääntelyn tarkoituksena

on varmistaa se, että sähköinen tiedoksianto tulee kaikissa tilanteissa tehokkaasti vastaanottajan tietoon. Ilmoitusten lähettäminen varmistaa erityisesti tavallisen tiedoksiannon toteutumista. Todisteellisen tiedoksiannon eli oikeusvaikutuksiltaan merkityksellisimpien tiedoksiantojen osalta viranomaisen tulee asiointilain 18 §:n nojalla joka tapauksessa saada vastaanottajan vahvistus sähköisen asiakirjan vastaanottamisesta ja siten varmistua tiedoksiannon toteutumisesta. Todisteellisen tiedoksiantotavan käyttäminen määräytyy suoraan lain perusteella, minkä lisäksi todisteellista tiedoksiantoa voidaan viranomaisen harkinnan perusteella käyttää tässä esityksessä ehdotetun lainsäädännön perusteella muussakin tapauksessa asianosaisen oikeuksien turvaamiseksi.

Viestinvälityspalveluun (Suomi.fi-viestit) toimitetun tiedoksiannon osalta ilmoitus toimitettaisiin käytännössä henkilön ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen. Ilmoitus voitaisiin jättää toimittamatta vain, jos viestinvälityspalvelun käyttäjä ei olisi ilmoittanut sähköpostiosoitetta. Tukipalvelulain 8 d §:ssä ehdotetaan säädettäväksi, että käyttäjän olisi tilin avaamisen yhteydessä erikseen ilmoitettava sähköinen osoitteensa tai tieto siitä, ettei anna sähköistä osoitetta ilmoitusta varten. Lisäksi Digi- ja väestötietovirastolla olisi ehdotettavan 8 b §:n 3 momentin mukainen velvollisuus antaa käyttäjälle tieto siitä, että ilmoitusta ei lähetetä, jos käyttäjä ei ilmoita sähköpostiosoitettaan. Sähköisen osoitteen antamatta jättäminen edellyttäisi siis käyttäjältä aktiivista valintaa, jonka yhteydessä käyttäjälle annettaisiin tieto siitä, ettei käyttäjä saisi ilmoitusta saapuneesta tiedoksiannosta sähköpostilla.

Viranomaisen asiointipalveluun (esim. OmaVero) toimittamista tiedoksiannoista ilmoittamisesta säädettäisiin puolestaan ehdotettavassa asiointilain 19 b §:ssä. Ehdotus edellyttäisi viranomaista aina ilmoittamaan asiointipalveluun lähetetystä tiedoksi annettavasta asiakirjasta sen vastaanottajalle. Ilmoittamista koskevasta vaatimuksesta ei siis voitaisi asiointipalveluun toimitetun tiedoksiannon osalta poiketa.

Viranomainen toimittaisi ilmoituksen asiointipalveluun lähetetystä tiedoksi annettavasta asiakirjasta ensisijaisesti viestinvälityspalveluun. Ilmoitus lähetettäisiin viestinvälityspalveluun, jos henkilöllä ja viranomaisella on se käytössä. Jos käyttäjän sähköpostiosoite on annettu viestinvälityspalveluun, ilmoitus viestinvälityspalveluun saapuneesta ilmoituksesta lähtee myös tähän sähköpostisoitteeseen. Mikäli henkilöllä tai viranomaisella ei ole käytössä viestinvälityspalvelua, tiedoksianto viranomaisen asiointipalveluun edellyttäisi ilmoituksen lähettämistä muuhun vastaanottajan nimenomaisesti viranomaiselle ilmoittamaan sähköiseen osoitteeseen, kuten sähköpostiosoitteeseen tai puhelinnumeroon.

Viranomaisella säilyy jatkossakin mahdollisuus lähestyä hallinnon asiakasta parhaaksi katsomallaan tavalla, mikäli se katsoo, ettei viestinvälityspalvelu ole tarkoituksenmukaisin viestintäkanava. Tämä mahdollisuus korostuu

terveydenhuollossa, jossa hyvinvointialue voi lähettää jatkossakin ajanvaraustietoja sekä muita terveydenhuoltoon liittyviä viestejä suoraan asiakkaalta saamiinsa yhteystietoihin.

Yllä kuvatun ilmoituksia koskevan sääntelyn lisäksi mahdollisia tiedoksiantojen toteutumatta jäämiseen liittyviä oikeusturvariskejä voidaan ehkäistä tehokkaasti laajalla viestinnällä ja henkilökohtaisella informoinnilla. Yleinen viranomaistiedottaminen ja henkilökohtainen informointi kytkeytyvät toisiinsa siten, että viranomaistiedotuksen ansiosta henkilö voi ymmärtää paremmin hänelle henkilökohtaisesti annettavan informaation silloin, kun hänelle avataan tili viestinvälityspalveluun. Palvelutuottajana toimiva Digi- ja väestötietovirasto voi viestinvälityspalvelun suunnittelussa kiinnittää huomiota mahdollisimman selkeään ja kattavaan informointiin. Lisäksi edellä on kuvattu menettelyjä muiden herätetapojen, kuten push-ilmoitusten mahdollisuuteen sekä tunnistuksen yhteydessä ja erillisissä sähköpostiviesteissä lähetettäviin muistutuksiin avaamattomista viesteistä. Tiedottamisella on tarkoituksena lisätä yleistä tietoisuutta muutoksista ja niiden merkityksestä sekä myös yleistä muutosvalmiutta. Lisäksi tiedottamisen ansiosta Suomi.fi-viestien käyttäjämäärä on kasvanut merkittävästi jo ennen ehdotettujen lakimuutosten voimaantuloa.

Esityksessä lähdetään siitä, että henkilön toimintakelpoisuuden rajauksesta tulee päättää holhoustoimesta annetun lain tai edunvalvontavaltuutuksesta annetun lain (648/2007) mukaisesti. Sääntely perustuisi yleisiin kaikkia käyttäjiä koskeviin oikeusturvamekanismeihin.

On mahdollista, että sujuvasti Suomi.fi-viestejä käyttävä henkilö esimerkiksi sairastuu tai vammautuu siten, ettei hän ole enää toimintakykyinen käyttämään Suomi.fi-viestejä, vahvaa tunnistautumista ja sähköisiä asiointipalveluja. Henkilö voi menettää mahdollisuutensa sähköiseen asioimiseen myös esimerkiksi vankeusrangaistuksen suorittamisen takia, jos hänen pääsyään älylaitteille merkittävästi rajoitetaan. Tällainen tilanne on mahdollinen jo nykytilanteessa Suomi.fi-viestejä käyttävien henkilöiden osalta mutta myös paperipostia vastaanottavien osalta eikä ehdotettu sääntely muuta tältä osin nykytilaa. Mikäli henkilön toimintakyky sen sallii, hän voisi sulkea Suomi.fi-viestit tilin itse. Sulkemisilmoituksen voisi tehdä minä ajankohtana tahansa tilin avaamisen jälkeen eikä se vaatisi perusteluita. Suomi.fi-viestit-palvelun lisäksi ilmoituksen voisi tehdä myös muissa palvelukanavissa, kuten esimerkiksi puhelimitse tai käyntiasioinnissa. Ilmoituksen voisi henkilön puolesta tehdä myös muu henkilö valtuutuksen tai edunvalvontavaltuutuksen tai edunvalvonnan määräyksen nojalla.

Viranomaisten olisi jatkossakin turvattava myös muut kuin sähköiset tiedoksiantotavat. Henkilöllä olisi siis aina mahdollisuus siirtyä takaisin paperisten tiedoksiantojen vastaanottamiseen. Lisäksi viranomaisella on harkintavaltaa sähköisessä tiedoksiannossa, jos viranomaisella on esimerkiksi henkilön läheisen

ilmoituksen perusteella tiedossa henkilön alentunut digitaalinen toimintakyky. On huomattava, että viranomaisella ei ole mahdollisuutta seurata kuitenkaan sitä, onko henkilö avannut hänelle lähetetyn paperisen viranomaiskirjeen.

5) Tieto sähköisesti toimitetun viestin perillemenosta

Hallintovaliokunta toteaa, että VM:n 13.2.2026 päivätyn lisäselvityksen mukaan viranomaisella on mahdollisuus saada tieto siitä, onko sähköisesti toimitettu viesti mennyt perille ja onko se avattu, mikä tarjoaa viranomaiselle mahdollisuuden arvioida muun tiedoksiantotavan tarpeellisuutta. Miten viranomaisen mahdollisuus saada tällainen tieto käytännössä toteutuu ja onko järjestelmä tältä osin aukoton?

Valtiovarainministeriö korostaa, että viestin lähettävä viranomainen voi seurata Suomi.fi-viestien etenemistä viestien tilatietojen avulla. Tilatiedot on saatavilla Digi- ja väestötietoviraston tarjoaman teknisen rajapinnan avulla. Rajapinnan kautta viranomainen voi hakea Suomi.fi-viesteiltä viestin etenemisen tilatiedot, kuten esimerkiksi sen, onko sähköinen viesti toimitettu tai onko sitä avattu tai onko todisteellista tiedoksiantoa kuitattu. Viestien tilatietojen hakeminen on Suomi.fi-viestien vapaavalintainen toiminnallisuus ja on tarvittaessa kaikkien Suomi.fi-viestejä käyttävien viranomaisten hyödynnettävissä. Digi- ja väestötietoviraston mukaan tilatietojen hakemiseen pohjautuvaa järjestelmää voi pitää toimintavarmana edellyttäen, että viranomainen on ottanut tilatietojen hakemisen käyttöönsä.

Sami Aalto

neuvotteleva virkamies